

החידון המחוזי תשע"ו

תקנון החידון וסדריו

א. מבחן המיון בכתב

1. מבחן מקדים שיתקיים ב-16.2.2016, ז' באדר א' התשע"ו, לפני החידון הפומבי.
2. במבחן 25 שאלות. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. בשלב זה ניתן לצבור עד 50 נקודות. הנקודות שיצטברו בשלב הזה ייקפו לזכותם של המתמודדים בחידון הפומבי.

ב. החידון הפומבי

1. בחידון הפומבי משתתפים עד 16 מתמודדים ומתמודדות, אלה שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר במבחן המיון המקדים בכתב.
2. בחידון הזה אפשר לצבור עד 50 נקודות. כאמור, הנקודות שצברו הנבחנים במבחן המיון ייקפו לזכותם בשלב זה. לכן אפשר לצבור בחידון המחוזי, סך הכול, עד 100 נקודות.
3. בחידון הפומבי 3 שלבים.

שלב א - שאלות על סרטונים:

בשלב הזה יוקרנו 4 סרטונים, ולאחר כל סרטון יוצגו שאלות ל-4 מתמודדים. לכל מתמודד ומתמודדת תוצג שאלה אחת, בת שני חלקים. תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את המתמודד/ת ב-6 נקודות. תשובה מלאה על שני החלקים תזכה אותו/ה ב-12 נקודות. עם סיום מחזור השאלות הזה, ירדו כל המתמודדים מן הבמה.

שלב ב - משחק מחשב:

בשלב הזה ישתתפו עד 7 מתמודדים - אלה שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר. יוצג לפניהם משחק מחשב ובו 10 משבצות לבחירה. כל משבצת מסמלת נושא מסוים, שייחשף רק לאחר שנבחרה המשבצת. המתמודדים יבחרו באקראי משבצת וישיבו על 4 שאלות במשך 60 שניות. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-5 נקודות. תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-20 נקודות. בתום השלב הזה ירדו המתמודדים מן הבמה. לשלב הבא יעלו עד 4 מתמודדים - אלה שצברו את מספר הנקודות הגבוה ביותר.

שלב ג - שלב השאלה הזוהה:

בשלב הזה ישתתפו עד 4 מתמודדים, שיישאלו 6 שאלות זוהות. לכל שאלה יוצגו 3 תשובות אפשריות, שרק אחת מהן היא התשובה הנכונה. לכל מתמודד ומתמודדת יינתנו לפני המשחק 3 שלטים ובהם כתובים המספרים: 1, 2, 3. כל מספר מייצג תשובה. המתמודדים יניחו את השלטים לפניהם כשהם הפוכים. לאחר שהמנחה יציג או תציג את השאלה, יינתנו למתמודדים 30 שניות לבחור בשלט המייצג את התשובה הנכונה לדעתם. כשהמנחה ייתן את האות, ירימו כל מתמודד ומתמודדת את השלט שבו בחרו. השופטים יסמנו מי ענה נכונה. תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-3 נקודות. סך הכול ניתן לצבור בשלב הזה עד 18 נקודות.

בתום השלב יוכרע מי הזוכה בחידון. אם אין הכרעה - יישאלו שאלות נוספות, עד להכרעה. המתמודד או המתמודדת שיזכה או תזכה בניקוד הגבוה ביותר, יוכר/תוכר כחתן או ככלת החידון המחוזי, ויעלה/תעלה לשלב הארצי. יודגש כי מתמודד או מתמודדת **אחד/אחת בלבד** יעלה או תעלה לחידון הארצי **כנציג/ה היחיד/ה** של המחוז לחידון של בתי"ס הממלכתיים ולחידון של בתי"ס הממלכתיים-דתיים.

סדר הצגת השאלות למתמודדים בחידון הפומבי

1. המתמודדים יישבו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחותיהם. על השולחן, ליד כל מתמודד ומתמודדת, יוצב שלט עם שמותיהם (השם הפרטי ואחריו שם המשפחה), וכן שמות בתי הספר.
2. סדר הצגת השאלות למתמודדים יהיה לפי סדר ישיבתם.
3. בשלב הראשון - כל מתמודד ומתמודדת יקבלו את השאלה בכתב לפני הצגתה בפומבי בקול, ויענו מיד עם הצגתה. השאלות יימסרו למתמודדים על ידי מזכירות החידון.
4. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה מלאה על השאלה, יכריז או תכריז יושב/ת ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.
5. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה חלקית, ייועץ/תיוועץ היושב/ת ראש בחבריו/ה השופטים ויכריז או תכריז על מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.
6. לא ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה, יכריז/תכריז היושב/ת ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.
7. ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה באופן לא נכון, יכריז/תכריז היושב/ת ראש "תשובה לא נכונה", ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם המתמודד/ת.
8. בשלב השלישי יישבו המתמודדים ברווחים ביניהם.

מתמודדים עם לקויות למידה וצרכים מיוחדים

1. על המתמודדים בעלי לקויות למידה להגיש לרכז/ת החידון אישור מבית הספר, לפני תחילת החידון בכתב. על רכז/ת החידון ליידע את השופטים ואת מנחה החידון לגבי המתמודדים בעלי לקויות הלמידה ובעלי הצרכים המיוחדים.
2. בחידון בכתב - מתמודדים שאינם מסוגלים לקרוא או לכתוב בשל לקויות למידה או בשל לקויות חושיות ופיזיות, יקבלו הקראה ו/או הכתבה בהתאם ותוספת זמן של 10 דקות.
3. בחידון הפומבי - כל המתמודדים זכאים להקראת השאלות על ידי מנחה החידון.
4. בחידון הפומבי, בשלב הראשון - לכל מתמודד ומתמודדת ניתנות כמה דקות על מנת לגבש את תשובותיהם מראש. למתמודדים בעלי הלקויות שיבקשו זאת, שופטי החידון ומנחה/ת החידון יהיו רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה.
5. בחידון הפומבי, בשלב השני - תינתן הארכת זמן של 15 שניות רק למתמודדים בעלי לקויות חושיות ופיזיות.

6. בחידון הפומבי, בשלב השלישי - לכל מתמודד ומתמודדת ניתנות 30 שניות על מנת לגבש את תשובותיהם. למתמודדים בעלי לקויות שיבקשו זאת, שופטי החידון ומנחה/ת החידון יהיו רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה.

חבר השופטים והשופטות

1. חבר השופטים מורכב מהיושב/ת ראש, ולצדו או לצדה שני שופטים או ארבעה שופטים.
2. היושב/ת ראש אחראי/ת לשיפוט, והוא או היא מכריז/ה את מספר הנקודות שכל נבחן/ת זכה/זכתה בהן. היושב/ת ראש מפקח/ת על רישום הניקוד ועל סיכומו.
3. היושב/ת ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם המתמודד/ת לא השיב/ה תשובה מלאה, יקרא או תקרא היושב/ת ראש את התשובה המלאה. הוא או היא רשאי/ת לכבד את חבריהם השופטים ואת המנחה בקריאת חלק מהתשובות.
5. בסוף החידון יורה או תורה היושב/ת ראש למנחה להכריז את שמות החתן או כלת המחוז.
6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד (בין שלב לשלב). לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
7. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער, תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל/ת את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין/נה את המתמודדים והמתמודדות ואת חבר השופטים והשופטות לבמה.
3. מזמין/נה את המברכים ודואג/ת לסדר ההופעות האמנותיות.
4. קורא/ת את השאלות בקול.
5. מכריז/ה את שמותיהם של כל מתמודד ומתמודדת לפני שמוצגת להם השאלה.
6. מכריז/ה את שמות העולים והעולות משלב לשלב, על פי הוראות יושב/ת ראש חבר השופטים.
7. מכריז/ה את שמות החתן או הכלה, על פי הוראות יושב/ת ראש חבר השופטים.

התמודדות בחידון בשנת תשע"ז

הזוכים במקום הראשון בחידון המחוזי תשע"ו יוכלו להתמודד שוב בחידון המחוזי רק כעבור שנתיים, בשנת תשע"ח.

זוכים, תעודות ופרסים

1. בתום החידון יוזמנו כל המתמודדים לשבת במקומותיהם על הבמה, ויוענקו להם תעודות השתתפות בחידון וספר תנ"ך.
2. בעל/ת הניקוד הגבוה ביותר יוכתר או תוכתר כחתן או ככלת התנ"ך המחוזי/ת.
3. לחידון התנ"ך הארצי יעלו החתן או הכלה של החידון של בתי הספר הממלכתיים במחוז, והחתן או הכלה של החידון של בתי הספר הממלכתיים-דתיים במחוז. במקרה של ניקוד זהה למקום הראשון, יישאלו שני הנבחנים שאלות נוספות, עד להכרעה ביניהם.
4. בסופו של החידון המחוזי יוכרז או תוכרז זוכה אחד/ת בלבד במחוז מהחידון של בתי הספר הממלכתיים, וזוכה אחד/ת בלבד במחוז מהחידון של בתי הספר הממלכתיים-דתיים, והם ייצגו את המחוז בחידון הארצי. חידון התנ"ך הארצי יתקיים ב-5.4.2016, כ"ו באדר ב התשע"ו, בעיר יבנה.
5. לכל זוכה וזוכה בחידון המחוזי יוענקו תעודה מתאימה ופרסים.

החידון המחוזי בכתב לבתי הספר הממלכתיים-דתיים, התשע"ו

שם התלמיד/ה: _____

שם בית הספר: _____

הכיתה: _____

זמן הבחינה: 45 דקות

הניקוד (לשימוש הבודקים): _____

בחידון 25 שאלות. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות.
בשלב זה ניתן לצבור עד 50 נקודות.

חומר הלימוד לחידון:

בראשית: כל הספר

שמות: פרקים א-ה, יא-כ, לא-לד

ויקרא: פרקים יט, כד, כה

במדבר: פרקים י-יז, כ-כה, כז, לב

דברים: פרקים כו-לד

יהושע: פרקים א-יא, יד, כב-כד

שופטים: כל הספר

שמואל א: כל הספר

שמואל ב: כל הספר

מלכים א: כל הספר

מלכים ב: כל הספר

ישעיה: פרקים א-ב, יא-יב, מ-מה, מט-נח

ירמיה: פרקים א-ב, כו-מה

יונה: כל הספר

רות: כל הספר

לפניכם 20 שאלות. לכל שאלה ארבע תשובות אפשריות.

הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה ביותר.

1. ידוע הכלל בתורה: "אחרי רבים להטת". מי הציע ליריביו להיות ראשונים בשל היותם רבים יותר?
  - א. אליהו לנביאי הבעל
  - ב. יהוא לאנשי שומרון
  - ג. משה לקורח ועדתו
  - ד. שמשון לרעים
2. מי כיסתה אדם אחר בשמיכה?
  - א. מיכל
  - ב. יעל
  - ג. רחל
  - ד. דלילה
3. על איזה אזור נאמר שהארץ בו "משקלת"?
  - א. ארץ כבול
  - ב. יער אפרים
  - ג. יריחו
  - ד. שכם
4. לפני מכת בכורות מבטיח ה' כי "לכל בני ישראל לא יחרץ קלב לשנו". היכן עוד התקיימה הבטחה כזאת?
  - א. בניצחון ישראל על פלישתים בעמק האלה
  - ב. במלחמת יהושע במלכי הצפון
  - ג. במלחמת דבורה וברק בסיסרא
  - ד. בניצחון יהושע על מלכי הדרום
5. בנחלתו של איזה שבט שוכנת בארות?
  - א. בנחלת שבט דן
  - ב. בנחלת שבט יהודה
  - ג. בנחלת שבט בנימין
  - ד. בנחלת שבט אפרים
6. איזה כלי מתואר כ"בעל פיפיות"?
  - א. מורג
  - ב. מזלג
  - ג. כידון
  - ד. קלשון
7. איזה סיפור התרחש בגלילות הירדן?
  - א. חציית הירדן בימי יהושע
  - ב. הקמת המזבח על ידי שניים וחצי השבטים
  - ג. הגרזן הצף של אלישע
  - ד. פרוץ מרד שבע בן בכרי

8. במהלך מלחמה לקח אתו מלך אחד כוח מרוכז של שבע מאות חיילים במטרה להגיע אל המלך היריב. באיזו מלחמה מדובר?
 א. בכיבוש ירושלים בידי נבוכדנאצר
 ב. במלחמה במואב בימי יהושפט
 ג. במלחמת יואש באמציה
 ד. במלחמת אחאב ויהושפט בארם
9. מי אמר שלא יהיה אפשר לשפוט אדם מסוים ולומר לו: "מדוע עשיתָה כן", מפני שאולי ה' שלחו?
 א. אדוניה
 ב. דוד
 ג. אברהם
 ד. שאול
10. היכן מכונה הארון "אָרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ"?
 א. בתיאור הנדודים במדבר
 ב. בהקפת חומת יריחו
 ג. במלחמת ישראל בפלישתים באפק
 ד. בתיאור חציית הירדן
11. בתחילת ספר דברים משה מברך את העם שירבו פי אלף: "ה' אֱ-לֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם יִסַּף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים". מי מברך בדומה לכך את ישראל: "וַיִּוְסַף ה' אֱלֹהֵיךָ אֶל הָעָם כָּהֶם וְכָהֶם מֵאָה פְּעָמִים"?
 א. שלמה
 ב. אבנר בן נר
 ג. יואב בן צרויה
 ד. יהושע בן נון
12. היכן מתואר מצב שבו: "[...] יִרְדֹּף אַחַד אֶלֶף וּשְׁנַיִם יִנְיִסוּ רֶבֶבָה"?
 א. בשירת האזינו
 ב. בברכת יעקב ליהודה
 ג. בדברי יהושע לעם בסוף ימיו
 ד. בתפילת שלמה
13. ישעיהו מנבא: "כִּי לֹךְ יִקְרָא חֲפָצִי בָּהּ וּלְאַרְצָהּ בְּעוֹלָה". לאשתו של מי קראו "חֲפָצִי בָּהּ"?
 א. לאשת אמציה
 ב. לאשת נבט
 ג. לאשת יאשיהו
 ד. לאשת חזקיה

14. המרגלים משתמשים בדימוי לחגבים כדי לתאר את קטנותם ביחס לענקים שראו בארץ. מי משתמש בדימוי דומה ואומר: "וַיִּשְׁבְּיָהּ כְּחַגְבִּים"?

- א. דוד
- ב. רבשקה
- ג. גלית
- ד. ישעיה

15. מי מהדמויות התחייב לאדם אחר "כִּי כַבֵּד אֶכְבְּדָךְ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה", ולמי הוא התחייב?

- א. בלק לבלעם
- ב. צדקיהו לירמיהו
- ג. אברהם לפרעה
- ד. שמעי לשלמה

16. איזה עם ישב "תחת חֲרָמוֹן בְּאֶרֶץ הַמְצֻפָּה"?

- א. הצידוני
- ב. הכנעני
- ג. החווי
- ד. החתי

17. "הַאֶפְרַתִּי אַתָּה"? אפרתי אינו רק אדם מאפרים, כי אם גם אדם מאפרת. ישנה אף דעה שלפיה זהו כינוי לאיש אציל. מי מהדמויות לא כונתה בכתוב "אֶפְרַתִּי"?

- א. ישי
- ב. אלקנה
- ג. אלימלך
- ד. האיש הלוי

18. היכן נעשה שימוש במִלֵּט?

- א. בתיבה של משה
- ב. בתיבת נח
- ג. במגדל בבל
- ד. בטמינת האבנים בפתח בית פרעה

19. מי היה סָרְדִּי?

- א. מהיורדים מצרימה
- ב. מצאצאי יפת
- ג. משושלת אדם עד אברהם
- ד. מצאצאי שעיר

20. מי כונתה בכתוב "הַעֲלָמָה"?

- א. בתו של ישעיהו
- ב. אחותו של משה
- ג. דינה
- ד. רות

חלק ב – זהו שם את המקום על פי התיאור בפסוק.

21. "אֲשֶׁר עַל פְּנֵי גֵיחַ" _____

22. "אֲבֵל מִצְרַיִם" _____

23. "מִשָּׁם נִסְעוּ וַיַּחֲנוּ בְּנַחַל זָרְדִּי" _____

24. "בְּאֶרֶץ אֶפְרַיִם בְּהַר הָעֵמֶלְקִי" _____

25. "כְּאֶחַת עָרֵי הַמְּמִלְכָה" _____

החידון המחוזי בכתב לבתי הספר הממלכתיים-דתיים, התשע"ו

תשובון

השאלה	התשובה	הפסוק	המקור
1	א - אליהו לנביאי הבעל	ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשנה כי אתם הרבים וקראו בשם אלהיכם ואש לא תשימו:	מלכים א יח, כה
2	ב - יעל	ותצא יעל לקראת סיסרא ותאמר אליו סוּרָה אֲדֹנָי סוּרָה אֵלַי אֵל תִּירָא וַיִּסַּר אֵלֶיהָ הַאֲהֵלָה וַתִּכְסֶהוּ בַשְּׂמִיכָה:	שופטים ד, יח
3	ג - יריחו	וישבּוּ אֲלֵיוֹ וְהוּא יֹשֵׁב בִּירִיחוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הֲלֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם אֵל תִּלְכוּ: וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֵל אֲלִישַׁע הֲנֵה נָא מוֹשֵׁב הָעִיר טוֹב כְּאִשֶׁר אֲדֹנָי רָאָה וְהַמַּיִם רָעִים וְהָאָרֶץ מִשְׁכֶּלֶת:	מלכים ב ב, יח-יט
4	ד - בניצחון יהושע על מלכי הדרום	וישבּוּ כָל הָעָם אֶל הַמַּחֲנֶה אֶל יְהוֹשֻׁעַ מִקְדָּה בְּשִׁלּוֹם לֹא חָרַץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת לְשׁוֹנוֹ:	יהושע י, כא
5	ג – בנחלת שבט בנימין	ושְׁנֵי אַנְשֵׁים שָׂרֵי גְדוּדִים הָיוּ בֶן שְׂאוּל שֵׁם הָאֶחָד בַּעֲנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי רָכָב בְּנֵי רֵמוֹן הַבְּאֲרָתִי מִבְּנֵי בְנֵימִן כִּי גַם בְּאֲרוֹת תַּחֲשֵׁב עַל בְּנֵימִן:	שמואל ב ד, ב
6	א - מורג	הֲנֵה שְׁמַתִּיךָ לְמוֹרֵג חֲרוֹץ חֲדָשׁ בְּעַל פִּיפְיוֹת תְּדוּשׁ הָרִים וַתִּדְלַק וּגְבֻעוֹת כַּמֶּץ תִּשִּׂים:	ישעיהו מא, טו
7	ב - הקמת המזבח על ידי שניים וחצי השבטים	ויבֹאוּ אֶל גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֲשֶׁר בְּאָרֶץ כְּנַעַן וַיִּבְנוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גַד וְחֲצֵי שֵׁבֶט הַמְּנַשֶּׁה שֵׁם מִזְבֵּחַ עַל הַיַּרְדֵּן מִזְבֵּחַ גְּדוֹל לְמִרְאָה:	יהושע כב, י
8	ב - במלחמה במואב בימי יהושפט	וַיֵּרָא מֶלֶךְ מוֹאָב כִּי חֲזַק מִמֶּנּוּ הַמִּלְחָמָה וַיִּקַּח אוֹתוֹ שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ שִׁלְף חָרָב לְהִבְקִיעַ אֶל מֶלֶךְ אֲדוֹם וְלֹא יָלַו:	מלכים ב ג, כו
9	ב - דוד	וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מֶה לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרִיָה כִּי (כָּה) יִקְלַל וְכִי (כִּי) ה' אָמַר לוֹ קִלְל אֶת דָּוִד וּמִי יֹאמֶר מִדּוֹעַ עֲשִׂיתָהּ כֵּן:	שמואל ב טז, י
10	ד – בתיאור חציית הירדן	הֲנֵה אַרְוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ עֹבֵר לִפְנֵיכֶם בַּיַּרְדֵּן:	יהושע ג, יא
11	ג - יואב בן צרויה	וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֹּסֵף ה' אֲלֵהֶיךָ אֵל הָעָם כָּהֵם וְכָהֵם מֵאָה פְּעָמִים וְעֵינֵי אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ רְאוּת וְאֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ לָמָּה חִפְץ בַּדְּבָר הַזֶּה:	שמואל ב כד, ג
12	א - בשירת האזינו	אִיכָּה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלְפֵי {רְשׁוּשָׁנִים וְנִיסוּ רִבְבָה [...]}:	דברים לב, ל
13	ד - לאשת חזקיה	בֶּן שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה שָׁנָה מִנְּשָׂה בְּמִלְכוֹ וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חִפְצֵי בָּה:	מלכים ב כא, א

14	ד - ישעיה	הַיֹּשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ וַיִּשְׁבֶּיָהּ פְּחָגְבִים הַנוֹטָה כְּדֶק שָׁמַיִם וַיִּמְתַּחֵם כְּאֵהָל לְשֹׁבֵת:	ישעיהו מ, כב
15	א - בלק לבלעם	כִּי כָבֵד אֶכְבְּדְךָ מְאֹד וְכָל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וְלֹכָה נָא קִבֵּה לִי אֶת הָעַם הַזֶּה:	במדבר כב, יז
16	ג - החווי	הַפְּנַעְנִי מִמִּזְרַח וַיִּמֵּים וְהֶאֱמַרְי וְהַחֲתִי וְהַפְּרִזִי וְהַיְבוּסִי בְּהַר וְהַחֲוִי תַחַת חֶרְמוֹן בְּאֶרֶץ הַמְּצַפָּה:	יהושע יא, ג
17	ד - האיש הלוי	וַיְדַד בֶּן אִישׁ אֶפְרַתִּי הַזֶּה מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה וְשֵׁמוֹ יִשִׁי וְלוֹ שְׁמֹנֶה בָּנִים; וְהָאִישׁ בִּימֵי שְׂאוּל זָקֵן בָּא בְּאֲנָשִׁים: וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן הַרְמְתִּים צוֹפִים מֵהַר אֶפְרַיִם וְשֵׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶּן יִרְחֵם בֶּן אֱלִיהוּא בֶּן תַּחֲוִי בֶּן צוּף אֶפְרַתִּי: וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נַעֲמִי וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו מַחְלוֹן וְכַלְיוֹן אֶפְרַתִּים מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי מוֹאָב וַיְהִיו שָׁם:	שמואל א יז, יב שמואל א א, א רות א, ב
18	ד - בטמינת האבנים בפתח בית פרעה	קַח בְּיָדְךָ אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת וּטְמִנְתָּם בַּמֶּלֶט בַּמַּלְבָּן אֲשֶׁר בְּפֶתַח בַּיִת פְּרַעֲה בְּתַחֲפוּנְחָס לְעֵינֵי אֲנָשִׁים יְהוּדִים:	ירמיהו מג, ט
19	א - מהיורדים מצרימה	וּבְנֵי זַבְלוֹן סָרְד וְאַלּוֹן וַיַּחֲלֵאֵל:	בראשית מו, יד
20	ב - אחותו של משה	וּתֹאמַר לָהּ בֵּת פְּרַעֲה לְכִי וּתְלַךְ הַעֲלֵמָה וּתְקַרְא אֶת אִם הַיֶּלֶד:	שמות ב, ח
21	גבעת האמה	וַיִּרְדְּפוּ יוֹאָב וְאַבְיָשִׁי אַחֲרֵי אֲבִנָר וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְהָמָה בָּאוּ עַד גְּבַעַת אָמָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי גִיחַ דָּרָךְ מִדְּבַר גְּבַעוֹן:	שמואל ב ב, כד
22	גורן האטד	וַיֵּרָא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַפְּנַעְנִי אֶת הָאֶבֶל בְּגֶרֶן הָאֶטָד וַיֹּאמְרוּ אֶבֶל כָּבֵד זֶה לַמְּצָרִים עַל כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אֶבֶל מְצָרִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיִּרְדֵּן:	בראשית נ, יא
23	עיי העברים	וַיִּסְעוּ מֵאֲבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעֵי הָעֵבְרִים בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מוֹאָב מִמִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ: מִשָּׁם נָסְעוּ וַיַּחֲנוּ בְּנַחַל זָרְד:	במדבר כא, יא-יב
24	פרעתון	וַיִּמַּת עֲבָדָיו בֶּן הַלֵּל הַפְּרַעְתּוֹנִי וַיִּקְבַּר בְּפְרַעְתּוֹן בְּאֶרֶץ אֶפְרַיִם בְּהַר הָעֵמְלָקִי:	שופטים יב, טו
25	גבעון	וַיֵּירָאוּ מְאֹד כִּי עִיר גְּדוֹלָה גְּבַעוֹן כְּאַחַת עָרֵי הַמַּמְלָכָה וְכִי הִיא גְּדוֹלָה מִן הָעִיר וְכָל אֲנָשֵׁיהָ גִבּוֹרִים:	יהושע י, ב

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השלב הראשון

שאלות בעקבות סרטונים

סרטונים בנושאי ערים בארץ:

לכיש

דן

באר שבע

עין גדי

בחלק זה יוקרנו סרטונים העוסקים במקומות בארץ.

לאחר כל סרטון יוצגו לארבעה מתמודדים שאלות הקשורות בנושא הסרטון.

בכל שאלה שני חלקים.

תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את הנבחן/ת ב-6 נקודות.

תשובות נכונות על שני החלקים יזכו את הנבחן/ת ב-12 נקודות.

לכיש

מתמודד/ת 1:

גם כשרוב ערי יהודה נפלו בידי האויב, לכיש ועזקה הצליחו להשיב מלחמה: "וחיל מלך בבל נלחמים על ירושלים ועל כל ערי יהודה הנותרות אל לכיש ואל עזקה כי הנה נשארו בערי יהודה ערי מבצר".

- א. מי היה מלך יהודה באותה תקופה?
- ב. בעיצומם של הקרבות האלה ניגש נביא למלך יהודה, ובפיו נבואת פורענות ונבואת ניחומים. מה הייתה נבואת הניחומים האישית שמסר הנביא למלך?

תשובות:

- א. המלך היה צדקיהו.
- ב. הוא ימות בשלום, לא בחרב, ישרפו את גופתו (כפי ששרפו את גופות אבותיו), ויספידוהו כראוי. (גם אזכור של אחד מהם בלבד, יתקבל כתשובה מלאה)

הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' ונבוכדנאצר מלך בבל וכל חילו וכל ממלכות ארץ ממשלת ידו וכל העמים נלחמים על ירושלים ועל כל עריה לאמר: כה אמר ה' אלהי ישראל הלה ואמרת אל צדקיהו מלך יהודה ואמרת אליו כה אמר ה' הנני נתן את העיר הזאת ביד מלך בבל ושרפה באש: ואתה לא תמלט מידו כי תפש תתפש ובידו תנתן ועיניך את עיני מלך בבל תראינה ופיהו את פיך וידבר ובבל תבוא: אך שמע דבר ה' צדקיהו מלך יהודה כה אמר ה' עליך לא תמות בחרב: בשלום תמות וכמשפחות אבותיך המלכים הראשנים אשר היו לפניך כן ישרפו לך והוי אדון! ספדו לך כי דבר אני דברתי נאם ה': וידבר ירמיהו הנביא אל צדקיהו מלך יהודה את כל הדברים האלה בירושלים: וחיל מלך בבל נלחמים על ירושלים ועל כל ערי יהודה הנותרות אל לכיש ואל עזקה כי הנה נשארו בערי יהודה ערי מבצר: (ירמיהו לד, א-ז)

מתמודד/ת 2:

מלך זר כבש את לכיש מיהודה וחנה בה בדרכו לכבוש את ירושלים.

- א. על פי הכתוב, איך ניצלה לבסוף ירושלים מכיבוש?
- ב. המלך הזה נרצח. מי היו רוצחיו?

תשובות:

- א. מלאך ה' היכה במחנה האויב (אשור) והרג 185,000 איש. תתקבל גם התשובה: חזקיהו נתן לסנחריב מאוצרות בית המלך. וגם התשובה: כוחותיו של סנחריב נסוגו כדי להילחם באויב דרומי.
- ב. המלך (סנחריב מלך אשור) נרצח על-ידי בניו - אדרמלך ושראצר. (גם ללא אזכור מפורט של שמות הבנים, התשובה תתקבל כמלאה)

ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישיכמו בבקר והנה כלם פגרים מתים: ויסע וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב בנינוה: ויהי הוא משפתחו בית נסרף אלהיו ואדרמלך ושראצר [בניו] הָּהוּ בחרב והמה נמלטו ארץ אררט וימלך אסר חדן בנז תחתי: (מלכים ב יט, לה-לז)

מתמודד/ת 3:

מלך לכיש וחבריו המלכים נענו לבקשתו של מלך ירושלים להצטרף אליו למלחמה נגד עיר מסוימת: "עלו אלי ועזרני ונכה את [...]"

- א. מדוע רצו המלכים להילחם נגד העיר הזאת?
- ב. ציינו עיר נוספת, מלבד לכיש, שהצטרפה להצעת המלחמה של מלך ירושלים.

תשובות:

- א. משום שהעיר הזאת (גבעון) כרתה ברית עם ישראל (אין צורך באזכור שם העיר)
- ב. חברון/ ירמות/ עגלון/ גזר (גם ציון של אחת הערים בלבד יתקבל כתשובה מלאה).

וַיְהִי כַשְׁמַע אֲדָנִי צֶדֶק מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם כִּי לָכַד יְהוֹשֻׁעַ אֶת הָעִי וַיַּחְרִימָהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ כִּן עָשָׂה לָעִי וּלְמַלְכָּהּ וְכִי הַשְׁלִימוּ יוֹשְׁבֵי גִבְעוֹן אֶת יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בְקִרְבָּם: וַיִּירָאוּ מְאֹד כִּי עִיר גְּדוֹלָה גִבְעוֹן כְּאִחַת עָרֵי הַמַּמְלָכָה וְכִי הִיא גְּדוֹלָה מִן הָעִי וְכָל אֲנָשִׁיָּה גִבְרִיִּים: וַיִּשְׁלַח אֲדָנִי צֶדֶק מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם אֶל הוֹהֵם מֶלֶךְ חֶבְרוֹן וְאֶל פְּרָאֵם מֶלֶךְ יְרֵמוֹת וְאֶל יִפְיעַ מֶלֶךְ לָכִישׁ וְאֶל דָּבִיר מֶלֶךְ עֶגְלוֹן לֵאמֹר: עָלוּ אֵלַי וְעִזְרָנִי וְנִכְּה אֶת גִּבְעוֹן כִּי הַשְׁלִימָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (יהושע י, א-ד)

אז עלה הרם מלך גזר לעזר את לכיש ויפהו יהושע ואת עמו עד בלתי השאיר לו שריד: (יהושע י, לג)

מתמודד/ת 4:

בעולם העתיק, כמו בעולם המודרני, ברית עם ממלכה אחת עלולה לעמוד בסתירה לברית עם ממלכה אחרת.

מלך יהודה ביקש ממנהיג זר להפיר את בריתו עם מלך ישראל: "ברית ביני ובינך בין אבי ובין אביך הנה שלחתי לך שחד כסף וזהב לך הפרה את בריתך [...]" . המנהיג הזר נעתר לבקשה, והיכה כמה מערי ישראל.

- א. מה היה המעשה שעשה מלך ישראל, אשר בעקבותיו פנה מלך יהודה למנהיג הזר?
- ב. ציין/י אחת מערי ישראל שהיכה המנהיג הזר.

תשובות:

- א. מלך ישראל (בעשא) בנה את הרמה "לבלתי תת יצא ויבא לאסא מלך יהודה". (אין צורך באזכור שמות המלכים)
- ב. עיזון, דן, אבל בית מעכה (יתקבלו גם התשובות: כנרות, ארץ נפתלי)

וַיַּעַל בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עַל יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת הַרְמָה לְבַלְתִּי תֵת יִצָּא וַיָּבֹא לְאַסָּא מֶלֶךְ יְהוּדָה: וַיִּקַּח אֲסָא אֶת כָּל הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנּוֹתָרִים בְּאוֹצְרוֹת בֵּית ה' וְאֶת אוֹצְרוֹת בֵּית [מלך] הַמֶּלֶךְ וַיִּתְּנֵם בְּיַד עֲבָדָיו וַיִּשְׁלַחֵם הַמֶּלֶךְ אֲסָא אֶל בֶּן הַדָּד בֶּן טַבְרֵמָן בֶּן חֲזִיוֹן מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמְשֶׁק לֵאמֹר: בְּרִית בֵּינִי וּבֵינְךָ בֵּין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שְׁלַחְתִּי לְךָ שְׁחָד כֶּסֶף וְזָהָב לְךָ הַפְּרָה אֶת בְּרִיתְךָ אֶת בַּעֲשָׂא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּעַל מַעְלִי: וַיִּשְׁמַע בֶּן הַדָּד אֶל הַמֶּלֶךְ אֲסָא וַיִּשְׁלַח אֶת שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר לוֹ עַל עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּרָ אֶת עִיזוֹן וְאֶת דָּן וְאֶת אֲבֵל בֵּית מַעְכָּה וְאֶת כָּל כְּנָרוֹת עַל כָּל אֶרֶץ נַפְתָּלִי: (מלכים א טו, יז-כ)

מתמודד/ת 5:

השם "דן" משמש ככינוי לגבולה הצפוני של הארץ, בעקבות התנחלותם של בני שבט דן באזור. זהו גם המקור לשמותיהם של קיבוץ דן ונחל דן שבצפון.

על איש שיצא למרדף, נאמר: "וישמע [...] וירק את חניכיו ילידי ביתו [...] וירדף עד דן".

- א. מיהו האיש?
- ב. מדוע הוא יצא למרדף?

תשובות:

- א. האיש הוא אברם.
- ב. הוא רדף אחרי ארבעת המלכים כדי להציל את בן אחיו, לוט, שנשבה על ידיהם.

ועמק השדים בארת חמר ויגסו מלך סדם ועמרה ויפלו שמה והנשארים הרה נסו: ויקחו את כל רכש סדם ועמרה ואת כל אכלם וילכו: ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי אברם וילכו והוא ישב בסדם: ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שכן באלני ממרא האמרי אחי אשפל ואחי ענר והם בעלי ברית אברם: וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ילידי ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד דן: ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויגסו וירדפם עד חובה אשר משמאל לדמשק: וישב את כל הרכש וגם את לוט אחיו ורכשו השיב וגם את הנשים ואת העם: (בראשית יד יט-ז)

מתמודד/ת 6:

בדרכם לליש, חנו אנשים משבט דן במקום מסוים שזכה לשם "מחנה דן": "על כן קראו למקום ההוא מחנה דן עד היום הזה".

- א. מה היה שם העיר שבתחומיה הם חנו?
- ב. בסיפור אחר, מסופר שאנשי בית שמש שלחו מלאכים (שליחים) לאותה עיר וביקשו בקשה מיוחדת מאת תושבי המקום. מה הייתה הבקשה?

תשובות:

- א. קריית יערים (או: אחרי קריית יערים).

וילכו חמשת האנשים ויבאו לישה ויראו את העם אשר בקרבה יושבת לבטח כמשפט צדנים שקט ובטח ואין מכלים דבר בארץ יורש עצר ורחקים המה מצדנים ודבר אין להם עם אדם: ויבאו אל אחיהם צרעה ואשתאל ויאמרו להם אחיהם מה אתם: ויאמרו קומה ונעלה עליהם כי ראינו את הארץ והנה טובה מאד ואתם מחשים אל תעצלו ללכת לבא לרשת את הארץ: כבאכם תבאו אל עם בטח והארץ רחבת ידים כי נתנה אלהים בידכם מקום אשר אין שם מחסור כל דבר אשר בארץ: ויסעו משם ממשפחת הדני מצרעה ומאשתאל שש מאות איש חגור כלי מלחמה: ויעלו ויחנו בקריית יערים ביהודה על כן קראו למקום ההוא מחנה דן עד היום הזה הנה אחרי קריית יערים: (שופטים יח ז-יב)

- ב. להעלות את ארון ה' אליהם

ויאמרו אנשי בית שמש מי יוכל לעמד לפני ה' האלהים הקדוש הזה ואל מי יעלה מעלינו: וישלחו מלאכים אל יושבי קריית יערים לאמר השבו פלשתים את ארון ה' רדו העלו אתו אליכם: (שמואל א ו, כ-כא)

מתמודד/ת 7:

הקשר של שבט דן לאוניות מתואר בשירת דבורה: "גִּלְעָד בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן שָׁכַן וְדָן לָמָּה יְגוּר אֲנִיּוֹת אֲשֶׁר יָשַׁב לְחוּף יַמִּים וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכֹּן".

- א. על איזה שבט אחר נאמר "לְחוּף יַמִּים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת"?
- ב. בסיפור אחר, מספר הכתוב על אונייה שהוקרב בה זבח. בעקבות מה הוקרב הזבח?

תשובות:

א. על שבט זבולון.

זבולן לְחוּף יַמִּים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחוּף אֲנִיּוֹת וַיִּרְכְּתוּ עַל צִידָן: (בראשית מט, יג)

ב. המלחים הודו על הצלתם (ספר יונה).

וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלֶהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ. וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּרְאֶה גְדֹלָה אֶת ה' וַיִּזְבְּחוּ זֶבַח לַה' וַיִּדְרוּ נְדָרִים (יונה א, טו-טז)

מתמודד/ת 8:

מלך מסוים, שעבדיו היו "אנשי אֲנִיּוֹת", עזר למלך ישראל להוציא לפועל מסע ימי לארץ רחוקה: "וַיִּשְׁלַח [...] בְּאֵנִי אֶת עֲבָדָיו אֲנָשֵׁי אֲנִיּוֹת יְדְעֵי הַיָּם".

- א. מיהו מלך ישראל שעליו מדובר?
- ב. מלך אחר תכנן מסע ימי דומה, אך תוכניתו לא מומשה. מדוע?

תשובות:

א. המלך הוא שלמה.

וְאֵנִי עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּעֶצְיוֹן גָּבֵר אֲשֶׁר אֶת אֱלֹת עַל שִׁפְתַי יָם סוּף בְּאֶרֶץ אֲדוּם: וַיִּשְׁלַח חִירָם בְּאֵנִי אֶת עֲבָדָיו אֲנָשֵׁי אֲנִיּוֹת יְדְעֵי הַיָּם עִם עֲבָדֵי שְׁלֹמֹה: וַיָּבֹאוּ אוֹפִירָה וַיִּקְחוּ מִשָּׁם זָהָב אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבֹאוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה: (מלכים א ט, כו-כח)

ב. כי האוניות שבנה המלך (יהושפט) נשברו בעציון גבר. (אין צורך באזכור שם המלך)

תתקבל גם התשובה: **כי המלך (יהושפט) לא רצה לחבור אל אחזיהו בן אחאב במסע האוניות.**

וְהוֹשֵׁפֶט עֶשֶׂר [עָשָׂה] אֲנִיּוֹת תְּרִשִׁישׁ לְלִקְתֵּי אוֹפִירָה לְזָהָב וְלֹא הֵלֵךְ כִּי נִשְׁבְּרָה [נִשְׁבְּרוּ] אֲנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן גָּבֵר: אִזְ אָמַר אַחְזִיָּהוּ בֶן אַחְאָב אֶל יְהוֹשֻׁפֶט יִלְכוּ עִבְדֵי עִם עֲבָדֶיךָ בְּאֲנִיּוֹת וְלֹא אָבָה יְהוֹשֻׁפֶט: (מלכים א כב, מט-נ)

באר שבע

מתמודד/ת 9:

אדם מסוים חשש לחייו, וברח דרומה: "ויקם וילך אל נפשו ויבא באר שבע אשר ליהודה [...] והוא הלך במדבר דרך יום [...]"

- א. מיהו האיש?
- ב. מה היה המעשה שעשה, שבגינו הוא נרדף?

תשובות:

- א. אליהו.
- ב. הרג נביאי הבעל לאחר מעמד הר הכרמל (תתקבל גם התשובה: הנס שעשה במעמד הר הכרמל)

ויגד אחאב לאיזבל את כל אשר עשה אליהו ואת כל אשר הרג את כל הנביאים בחרב: ותשלח איזבל מלאך אל אליהו לאמר כה יעשון אלהים וכה יוספון כי כעת מחר אשים את נפשך כנפש אחד מהם: וירא ויקם וילך אל נפשו ויבא באר שבע אשר ליהודה וינח את נערו שם: והוא הלך במדבר דרך יום ויבא וישב תחת רתם אחת [אחד] וישאל את נפשו למות ויאמר רב עתה ה' קח נפשי כי לא טוב אנכי מאבתי (מלכים א יט, א-ד)

מתמודד/ת 10:

"מדן ועד באר שבע" הוא ביטוי שמשמעו "כל הארץ, מקצה עד קצה".

אירוע קשה גרם לאיחוד של כל עם ישראל במקום מסוים: "ויצאו כל בני ישראל ותקהל העדה כאיש אחד למדן ועד באר שבע [...] ויתצבו פנות כל העם כל שבטי ישראל בקהל עם האלהים ארבע מאות אלף איש רגלי שלף חרב".

- א. לשם מה התקבצו בני העם?
- ב. היכן הם התקבצו?

תשובות:

- א. הם התקבצו במטרה לנקום בבנימין על מעשה הפילגש בגבעה.

ולקחנו עשרה אנשים למאה לכל שבטי ישראל ומאה לאלף ואלף לרבבה לקחת צדה לעם לעשות לבואם לגבע בנימן ככל הנבילה אשר עשה בישראל: ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים: [...]

ואיש ישראל התפקדו לבד מבנימן ארבע מאות אלף איש שלף חרב כל זה איש מלחמה: ויקמו ויעלו בית אל וישאלו באלהים ויאמרו בני ישראל מי יעלה לנו בתחלה למלחמה עם בני בנימן ויאמר ה' יהודה בתחלה: (שופטים כ, י-יא, יז-יח)

- ב. במצפה (תתקבל גם התשובה: בית אל)

ויצאו כל בני ישראל ותקהל העדה כאיש אחד למדן ועד באר שבע וארץ הגלעד אל ה' המצפה: ויתצבו פנות כל העם כל שבטי ישראל בקהל עם האלהים ארבע מאות אלף איש רגלי שלף חרב: (שופטים כ, א-ב)

מתמודד/ת 11:

אדם מסוים הודיע שיפעל כדי "להקים את כסא דוד על ישראל ועל יהודה מן ועד באר שבע".

- א. מה היה האירוע שבעקבותיו החליט לעבור לתמוך בדוד?
- ב. אדם זה ביקש מדוד לכרות עימו ברית. איזה תנאי הציב דוד לכך?

תשובות:

א. האירוע הוא שאיש בושת, בנו של שאול, האשים אותו (אבנר בן נר) שבא אל פילגש אביו (רצפה בת איה).

ויהי בהיות המלחמה בין בית שאול ובין בית דוד ואבנר היה מתחזק בבית שאול: ולשאול פלגש ושמה רצפה בת איה ויאמר אל אבנר מדוע באתה אל פילגש אבי: ויחר לאבנר מאד על דברי איש בשות ויאמר הראש פלב אנכי אשר ליהודה היום אעשה חסד עם בית שאול אביך אל אחיו ואל מרעהו ולא המציתך ביד דוד ותפקד עלי עון האשה היו: פה יעשה אלהים לאבנר וכה יסיף לו כי כאשר נשבע ה' לדוד כי כן אעשה לו: להעביר הממלכה מבית שאול ולהקים את כסא דוד על ישראל ועל יהודה מן ועד באר שבע: ולא יכל עוד להשיב את אבנר דבר מיראתו אתו: (שמואל ב ג, ו-יא)

ב. הבאת מיכל בת שאול אליו.

וישלח אבנר מלאכים אל דוד תחתיו לאמר למי ארץ: לאמר כרתה בריתך אתי והנה ידי עמך להסב אליך את כל ישראל ויאמר טוב אני אכרת אתך ברית: אך דבר אחד אנכי שאל מאתך לאמר לא תראה את פני כי אם לפני הביאך את מיכל בת שאול בבאך לראות את פני: (שמואל ב ג, יב-יג)

מתמודד/ת 12:

אדם מסוים יעץ למנהיג: "כי יעצתי האסוף יאסף עליך כל ישראל מן ועד באר שבע כחול אשר על הים לרב ופניך הלכים בקרב".

- א. מיהו היועץ?
- ב. מה היתה העצה האחרת, שכנגדה הוא יצא?

תשובות:

א. היועץ הוא חושי הארכי.
ב. העצה האחרת הייתה של אחיתופל, אשר יעץ לאבשלום לרדוף אחרי דוד עוד באותו הלילה, עם כמות מוגבלת של אנשים (12,000)

ויאמר אחיתופל אל אבשלום אבחרה נא שנים עשר אלף איש ואקומה וארדפה אחרי דוד הלילה: ואבוא עליו והוא יגע וירפה ידים והחרדתי אתו ונס כל העם אשר אתו והפיתי את המלך לבדו: ואשיבה כל העם אליך כשוב הכל האיש אשר אתה מבקש כל העם יהיה שלום: וישר הדבר בעיני אבשלום ובעיני כל זקני ישראל: ויאמר אבשלום קרא נא גם לחושי הארכי ונשמעה מה בפיו גם הוא: ויבא חושי אל אבשלום ויאמר אבשלום אליו לאמר כדבר הזה דבר אחיתופל הנעשה את דברו אם אין אתה דבר. ויאמר חושי אל אבשלום לא טובה העצה אשר יעץ אחיתופל בפעם הזאת: [...] כי יעצתי האסוף יאסף עליך כל ישראל מן ועד באר שבע כחול אשר על הים לרב ופניך הלכים בקרב: וכאנו אליו באחת [באחד] המקומות אשר נמצא שם ונחנו עליו כאשר יפל הטל על האדמה ולא נותר בו ובכל האנשים אשר אתו גם אחד: ואם אל עיר יאסף והשיאו כל ישראל אל העיר ההיא חבלים וסכבנו אתו עד הנחל עד אשר לא נמצא שם גם צרור: (שמואל ב יז, א-יג)

עין גדי

מתמודד/ת 13:

בנווה המדבר עין גדי ניתן למצוא מגוון רחב של צמחים.

- א. מי המנהיג שאמר לעם ישראל "ואתן לכם ארץ אשר לא יגעת בה וערים אשר לא בניתם ותשבו בהם כרמים וזיתים אשר לא נטעתם אתם אכלים?"
ב. אדם מסוים הואשם בחמדנות וננזף: "העת לקחת את הכסף ולקחת בגדים וזיתים וקרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות". מה היה המעשה שעשה, שבגיננו הוא ננזף?

תשובות:

א. המנהיג הוא יהושע.

ואתן לכם ארץ אשר לא יגעת בה וערים אשר לא בניתם ותשבו בהם כרמים וזיתים אשר לא נטעתם אתם אכלים: ועתה יראו את ה' ועבדו אתו ובתמים ובאמת והסירו את אלהים אשר עבדו אבותיכם בעבר הנקר ובמצרים ועבדו את ה': (יהושע כד, יג-יד)

ב. הוא (גיחזי) הוציא במרמה מנעמן, שר צבא ארם, שני ככרי כסף ושתי חליפות בגדים (לא נדרש לציין את כל הפרטים)

ויאמר גיחזי נער אלישע איש האלהים הנה חשב אדני את נעמן הארמי הזה מקחת מידו את אשר הביא חי ה' כי אם רצתי אחריו ולקחתי מאתו מאומה: וירדף גיחזי אחרי נעמן ויראה נעמן רץ אחריו ויפל מעל המרכבה לקראתו ויאמר השלום: ויאמר שלום אדני שלחני לאמר הנה עתה זה באו אלי שני נערים מהר אפרים מבני הנביאים תנה נא להם כפר כסף ושתי חליפות בגדים: ויאמר נעמן הואל קח כפרים ויפרץ בו ויצר כפרים כסף בשני חרטים ושתי חליפות בגדים ויתן אל שני נערים וישאו לפניו: [...] והוא בא ונעמד אל אדניו ויאמר אליו אלישע מאן [מאין] גחזי ויאמר לא הלך עבדך אנה ואנה: ויאמר אליו לא לבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את הכסף ולקחת בגדים וזיתים וקרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות: (מלכים ב, ה, כ-כו)

מתמודד/ת 14:

מדבר עין גדי הוא אחד המקומות שבהם שהה דוד במהלך מנוסתו הארוכה משאול.

- א. איזה מלך זר נתן מקלט להוריו של דוד במהלך תקופת מנוסתו?
ב. כיצד ניצל דוד מידי שאול ב"סלע המחלקות", לפני שעלה לעין גדי?

תשובות:

א. מלך מואב.

וילך דוד משם מצפה מואב ויאמר אל מלך מואב יצא נא אבי ואמי אתכם עד אשר אדע מה יעשה לי אלהים: וינחם את פני מלך מואב וישבו עמו כל ימי היות דוד במצודה: (שמואל א, כב, ג-ד)

ב. מלאך בא והודיע לשאול שהפלשתים פשטו על הארץ, ושאול עזב את המרדף אחרי דוד והלך להילחם בפלשתים.

וילך שאול ואנשיו לבקש ויגדו לדוד וירד הסלע וישב במדבר מעון וישמע שאול וירדף אחרי דוד מדבר מעון: וילך שאול מצד החר ודוד ואנשיו מצד החר מזה ויהי דוד נחפז ללכת מפני שאול וישאול ואנשיו עטרים אל דוד ואל אנשיו לתפשם: ומלאך בא אל שאול לאמר מהרה ולכה כי פשטו פלשתים על הארץ: וישב שאול מרדף אחרי דוד וילך לקראת פלשתים על פן קראו למקום ההוא סלע המחלקות: ויעל דוד משם וישב במצודות עין גדי: (שמואל א, כג, כה-כט)

מתמודד/ת 15:

המקרא מספר על מקרים נוספים שבהם חיייהם של אנשים ניצלו כאשר התחבאו מפני רודפיהם.

- א. אדם מסוים, שכל אחיו נהרגו, ניצל ממוות: "וַיִּזְטַח [...] הַקָּטָן כִּי נִחְבֵּא". במי מדובר?
- ב. במקרה אחר ניצל בנו של מלך יהודה, לאחר שכל אחיו נהרגו. היכן הוא הוחבא?

תשובות:

א. מדובר ביותם. (תתקבל גם התשובה: באחד מבניו של גדעון / של ירבעל)

וַיִּלֶךְ אַבְיִמֶלֶךְ בֶּן יִרְבֵּעֵל שִׁקְמָה אֶל אָחִי אִמּוֹ וַיְדַבֵּר אֵלָיהֶם וְאָל כָּל מִשְׁפַּחַת בֵּית אָבִי אִמּוֹ לֵאמֹר: דַּבְּרוּ נָא בְּאָזְנֵי כָל בְּעָלֵי שַׁכָּם מַה טוֹב לָכֶם הַמָּשָׁל בְּכֶם שְׁבָעִים אִישׁ כָּל בְּנֵי יִרְבֵּעֵל אִם מִשָּׁל בְּכֶם אִישׁ אֶחָד וַזְכַּרְתֶּם כִּי עֲצַמְכֶם וּבָשָׂרְכֶם אֲנִי: וַיְדַבְּרוּ אָחִי אִמּוֹ עָלָיו בְּאָזְנֵי כָל בְּעָלֵי שַׁכָּם אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּט לִבָּם אַחֲרֵי אַבְיִמֶלֶךְ כִּי אָמְרוּ אָחִינוּ הוּא: וַיִּתְּנוּ לוֹ שְׁבָעִים כֶּסֶף מִבֵּית בַּעַל בְּרִית וַיִּשְׁפֹּר בָּהֶם אַבְיִמֶלֶךְ אֲנָשִׁים רִיקִים וּפְחָזִים וַיִּלְכוּ אַחֲרָיו: וַיָּבֵא בֵּית אָבִיו עִפְרָתָה וַיַּהַרְג אֶת אָחִיו בְּנֵי יִרְבֵּעֵל שְׁבָעִים אִישׁ עַל אֶבֶן אֶחָת וַיִּזְטַח יוֹתָם בֶּן יִרְבֵּעֵל הַקָּטָן כִּי נִחְבֵּא: (שופטים ט, א-ה)

ב. הוא (יואש) הוחבא בבית ה'. (תתקבל גם התשובה: בחדר המיטות)

וַעֲתִלְיָה אִם אֶחְזִיֶּהוּ וְרֵאתָה [רֵאתָה] כִּי מֵת בְּנֵהּ וְתִקֵּם וְתִאָבֵד אֵת כָּל זֶרַע הַמַּמְלָכָה: וְתִקַּח יְהוֹשֻׁבֵעַ בֵּת הַמֶּלֶךְ יוֹרָם אַחֲזִיֶּהוּ אֶת יוֹאָשׁ בֶּן אַחְזִיָּה וְתִגְנֹב אֹתוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַמְמוֹתָתִים [הַמְמוֹתָתִים] אֹתוֹ וְאֵת מִיִּנְקָתוֹ בְּחֹדֶר הַמַּטּוֹת וַיִּסְתְּרוּ אֹתוֹ מִפְּנֵי עֲתִלְיָהּ וְלֹא הוֹמַת: וַיְהִי אֶתָּה בֵּית ה' מִתְחַבֵּא שָׁשׁ שָׁנִים וַעֲתִלְיָה מְלָכָה עַל הָאָרֶץ: (מלכים ב יא, א-ג)

מתמודד/ת 16:

אדם מסוים הורה לחברו להסתתר: "השומר נא בבקר וישבת בסתר ונחבאת".

- א. מי סייע למסתתר?
- ב. מפני מי הוא נאלץ להסתתר?

תשובות:

א. יהונתן (בנו של שאול) סייע לדוד להסתתר.

ב. מפני שאול.

וַיְדַבֵּר שְׂאוּל אֶל יוֹנָתָן בְּנוֹ וְאָל כָּל עֲבָדָיו לְהַמִּית אֶת דָּוִד וַיְהוֹנָתָן בֶּן שְׂאוּל חָפֵץ בְּדָוִד מְאֹד: וַיַּגֵּד יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵאמֹר מִבְּקִשׁ שְׂאוּל אָבִי לְהַמִּיתְךָ וְעַתָּה הַשְּׁמֵר נָא בְּבֹקֶר וַיִּשְׁבֹּת בַּסֶּתֶר וְנִחְבֵּאתָ: וְאָנֹכִי אֲצַא וְעַמְדָתִי לַיָּד אָבִי בַשָּׂדֶה אֲשֶׁר אֶתָּה שָׁם וְאָנֹכִי אֲדַבֵּר בְּךָ אֶל אָבִי וְרֵאִיתִי מַה וְהַגַּדְתִּי לָךְ: וַיְדַבֵּר יְהוֹנָתָן בְּדָוִד טוֹב אֶל שְׂאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֵל יַחְטֵא הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ בְּדָוִד כִּי לֹא חָטָא לָךְ וְכִי מַעֲשִׂיו טוֹב לָךְ מְאֹד: וַיִּשֶׂם אֶת נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ וַיַּךְ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיַּעַשׂ ה' תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה לְכָל יִשְׂרָאֵל רֵאִיתָ וְתִשְׁמַח וְלִמָּה תִחְטָא בְּדָם נָקִי לְהַמִּית אֶת דָּוִד חַנּוּם: וַיִּשְׁמַע שְׂאוּל בְּקוֹל יְהוֹנָתָן וַיִּשְׁבַּע שְׂאוּל חַי ה' אִם יוֹמַת: וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן לְדָוִד וַיַּגֵּד לוֹ יְהוֹנָתָן אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּבֵא יְהוֹנָתָן אֶת דָּוִד אֶל שְׂאוּל וַיְהִי לְפָנָיו כְּאֶתְמוּל שְׁלֹשׁוֹם: (שמואל א יט, א-ז)

החידון המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השלב השני

משחק מחשב

אהבת הארץ

בכל קטגוריה 4 שאלות. יש לענות על כל השאלות בתוך 60 שניות.

כל תשובה נכונה תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.

תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את הנבחן/ת ב-20 נקודות.

נושא 1: מעיינות ומקורות מים

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	מגיבורי דוד ש"הכה את הארי בתוף הבאר ביום השלג".	בניהו (בן יהוידע)	ובניהו בן יהוידע בן איש חיל רב פעלים מקבצאל הוא הכה את שני אראל מואב והוא ירד והכה את הארי בתוף הבאר ביום השלג: (שמואל ב כג, כ)
2	במקום זה היו "בארות בארות חמר".	עמק השדים (יתקבל גם: ים המלח)	ועמק השדים בארות בארות חמר ונסו מלך סדם ועמרה ויפלו שמה והנשארים הרה נסו: (בראשית יד, י)
3	במלחמה מול העם הזה נצטוו ישראל "וכל מעיני מים תסתמו".	מואב	ונקל זאת בעיני ה' ונתן את מואב בידכם: והפיתם כל עיר מבצר וכל עיר מבחור וכל עץ טוב תפילו וכל מעיני מים תסתמו וכל החלקה הטובה תכאבו באבנים: (מלכים ב ג, יח-יט)
4	אדם זה יצא אל "מוצא המים".	אלישע	ויאמרו אנשי העיר אל אלישע הנה נא מושב העיר טוב כאשר אדני ראה והמים רעים והארץ משקלת: ויאמר קחו לי צלחית חדשה ושימו שם מלח ויקחו אליו: ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח ויאמר פה אמר ה' רפאתי למים האלה לא יהיה משם עוד מות ומשקלת: וירפו המים עד היום הנה כדבר אלישע אשר דבר: (מלכים ב ב, יט-כב)

נושא 2: הקרבת קרבנות בארץ

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	"וַיִּבְקְעוּ אֶת עֲצֵי הָעֵגְלָה וְאֶת הַפְּרוֹת הָעֵלֹו עֲלֶיהָ לֵה" - לכבוד מה הועלתה העולה?"	לכבוד ארון ה'	וּבֵית שְׁמֶשׁ קִצְרִים קִצְרִים חֲטִים בְּעֵמֶק וַיִּשְׂאוּ אֶת עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ אֶת הָאָרוֹן וַיִּשְׁמְחוּ לְרֵאוֹתָּ: וְהָעֵגְלָה בָּאָה אֶל שְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית הַשְּׁמִשִּׁי וַתַּעֲמֵד שָׁם וְשָׁם אָבָן גְּדוֹלָה וַיִּבְקְעוּ אֶת עֲצֵי הָעֵגְלָה וְאֶת הַפְּרוֹת הָעֵלֹו עֲלֶיהָ לֵה" (שמואל א ו, יג-יד)
2	שם העלה שמואל קורבן וזעק אל ה' "בְּעֵד יִשְׂרָאֵל".	מִצְפָּה	וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים כִּי הִתְקַבְּצוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וַיַּעֲלוּ סֶרְנֵי פְּלִשְׁתִּים אֶל יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּרְאוּ מִפְּנֵי פְּלִשְׁתִּים: וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵל שְׁמוּאֵל אֵל תִּחַרֶּשׁ מִמֶּנּוּ מִזְעַק אֵל ה' אֲלֵהִינוּ וַיִּשְׁעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים: וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל טֹלָה חֶלֶב אֶחָד וַיַּעֲלֶה (וַיַּעֲלֶה) עוֹלָה כְּלִיל לֵה' וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֵל ה' בְּעֵד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹה ה': (שמואל א ז, ט-ז)
3	מלך שזבח בקר וצאן ב"קרית חצות".	בלק (לא יתקבל: בלעם)	וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם בָּלַק וַיָּבֹאוּ קְרִית חֲצוֹת: וַיִּזְבַּח בָּלַק בָּקָר וְצֹאן וַיִּשְׁלַח לְבִלְעָם וְלִשְׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ: וַיְהִי בַבֶּקָר וַיִּקַּח בָּלַק אֶת בִּלְעָם וַיַּעֲלֶהוּ בְּמוֹת בַּעַל וַיֵּרָא מִשָּׁם קִצְהַ הָעָם: (במדבר כב, לט-מא)
4	מלך שציווה להקטיר "את עלת הבקר ואת מנחת הערב".	אחז	וַיִּצְוֶה [וַיִּצְוֶה] הַמֶּלֶךְ אַחֲזָ אֶת אוֹרֵי־הַכֹּהֵן לֵאמֹר עַל הַמִּזְבֵּחַ הַגָּדוֹל הַקָּטָן אֶת עֹלֹת הַבָּקָר וְאֶת מִנְחַת הָעֶרֶב וְאֶת עֹלֹת הַמֶּלֶךְ וְאֶת מִנְחָתוֹ וְאֶת עֹלֹת כָּל עַם הָאָרֶץ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם וְכָל דָּם עֹלָה וְכָל דָּם זָבַח עָלָיו תִּזְרַק וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת יִהְיֶה לִּי לְבָקָר: (מלכים ב טז, טו)

נושא 3: מלחמות וכיבושים בארץ

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	מלך שלכד את גזר, שרף אותה באש ונתן אותה לבתו.	פרעה	פרעה מלך מצרים עלה וילכד את גזר וישרפה באש ואת הכנעני הישב בעיר הרג ויתנה שלחים לבתו אשת שלמה: (מלכים א ט, טז)
2	מגיבורי דוד, אשר היכה בפלישתים "עד כי יגעה ידו ותדבק ידו אל החרב".	אלעזר בן דדי (דוד) בן-אחתי (יתקבל גם: אלעזר)	ואחרו אלעזר בן דדי (דוד) בן אחתי בשלשה גברים (הגברים) עם דוד בחרפם בפלישתים נאספו שם למלחמה ויעלו איש ישראל: הוא קם ויך בפלישתים עד כי יגעה ידו ותדבק ידו אל החרב ויעש ה' תשועה גדולה ביום ההוא והעם ישבו אחריו אף לפשט: (שמואל ב כג, ט-י)
3	מלך ישראל שהשיב לישראל את הערים שנכבשו בתקופת אביו.	יואש/יהואש (יתקבל גם: אחאב; ירבעם בן יהואש)	וישב יהואש בן יהואחז ויקח את הערים מיד בן הדד בן חזאל אשר לקח מיד יהואחז אביו במלחמה שלש פעמים הנהו יואש וישב את ערי ישראל: (מלכים ב יג, כה)
4	מלך שהיכה "את הסוסי ואת הרקב והכה בארם מכה גדולה".	אחאב	ויצא מלך ישראל ויך את הסוסי ואת הרקב והכה בארם מכה גדולה: (מלכים א כ, כא)

נושא 4: מדבריות בארץ

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	מי המלך שהתמהמה בערבות המדבר כדי לשמוע חדשות מהעיר?	דוד	ויאמר המלך אל צדוק הכהן הרוֹאֵה אֶתְּהָ שָׁבָה הָעִיר בְּשָׁלוֹם וְאַחִימֵעַץ בֶּנְךָ וַיְהוֹנָתָן בֶּן אֲבִיתֶר שְׁנֵי בְנֵיכֶם אִתְּכֶם: רְאוּ אֲנִי מִתְמַהְמָה בַּעֲבֻרוֹת [בְּעֲרָבוֹת] הַמִּדְבָּר עַד בּוֹא דָבָר מֵעִמְכֶם לְהַגִּיד לִי: (שמואל ב טו, כז-כח)
2	נביא שנצטווה: "לך שוב לדרךך מדברה דמשק ובאת ומשחת את חזאל למלך על ארם: ואת יהוא בן נמשי תמשח למלך על ישראל ואת אלישע בן שפט מאבל מחולה תמשח לנביא תחתיה: (מלכים א יט, טו-טז)	אליהו	ויאמר ה' אליו לך שוב לדרךך מדברה דמשק ובאת ומשחת את חזאל למלך על ארם: ואת יהוא בן נמשי תמשח למלך על ישראל ואת אלישע בן שפט מאבל מחולה תמשח לנביא תחתיה: (מלכים א יט, טו-טז)
3	"ויפנו לפני איש ישראל אל דרך המדבר והמלחמה הדביקתהו" - מי הפסיד במלחמה הזאת?	בני בנימין	ואיש ישראל הפך ויבהל איש בנימין כי ראה כי נגעה עליו הרעה: ויפנו לפני איש ישראל אל דרך המדבר והמלחמה הדביקתהו ואשר מהערים משחיתים אותו בתוכו: (שופטים כ, מא-מב)
4	למדבר הזה הלך דוד לאחר מות שמואל	מדבר פארן	וימת שמואל ויקבצו כל ישראל ויספדו לו ויקברוהו בביתו ברמה ויקם דוד וירד אל מדבר פארן: (שמואל א כה, א)

נושא 5: בניין הארץ

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	עיר נבנתה בארץ החיתים על שם עיר שנחרבה בארץ כנען. מה שם העיר?	לוז, בית אל <i>(שתי התשובות יתקבלו כנכונות)</i>	וַיִּתְּרוּ בֵּית יוֹסֵף בְּבֵית אֵל וְשֵׁם הָעִיר לְפָנָיו לּוֹז: וַיֵּרְאוּ הַשְּׂמֵרִים אִישׁ יוֹצֵא מִן הָעִיר וַיֹּאמְרוּ לוֹ הֲרֵאֵנוּ נָא אֶת מְבוֹא הָעִיר וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד: וַיֵּרְאֵם אֶת מְבוֹא הָעִיר וַיִּכּוּ אֶת הָעִיר לְפִי חֶרֶב וְאֶת הָאִישׁ וְאֶת כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ שָׁלַח: וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ אַרְצַי הַחִתִּים וַיִּבֶן עִיר וַיִּקְרָא שְׁמָהּ לּוֹז הוּא שְׁמָהּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה: (שופטים א, כג-כו)
2	בנה את שכם ואת פנואל.	ירבעם	וַיִּבֶן יִרְבֵּעַם אֶת שֶׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם וַיֵּשֶׁב בָּהּ וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן אֶת פְּנוּאֵל: (מלכים א יב, כה)
3	בנה את שער בית ה' העליון.	יותם	בְּשָׁנַת שְׁתַּיִם לְפָקֹחַ בֶּן רְמִלְיָהוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ יוֹתָם בֶּן עֲזִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה: [...] רַק הַבְּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הַעַם מִזְבָּחִים וּמִקְטָרִים בְּבָמוֹת הוּא בָּנָה אֶת שַׁעַר בֵּית ה' הָעֶלְיוֹן: (מלכים ב טו, לב-לה)
4	בידי מי שלח ירמיהו את הנבואה הקוראת לגולים בבבל לבנות בתים ולהתיישב שם?	אלעשה בן שפן וגמריה בן חלקיה <i>(גם שם אחד יתקבל כתשובה מלאה)</i>	וְאֵלֶּה דְבָרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר שָׁלַח יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא מִירוּשָׁלַם אֶל יֵתֵר זַקְנֵי הַגּוֹלָה וְאֵל הַכֹּהֲנִים וְאֵל הַנְּבִיאִים וְאֵל כָּל הָעָם אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מִירוּשָׁלַם בְּבָלָה: [...] בְּיַד אֲלַעְשָׁה בֶּן שָׁפָן וּגְמַרְיָה בֶּן חֲלֻקְיָה [...] לֵאמֹר: כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְכֹל הַגּוֹלָה אֲשֶׁר הִגְלִיתִי מִירוּשָׁלַם בְּבָלָה: בְּנוּ בָתִּים וְשִׁבוּ וְנִטְעוּ גִּזְנוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיָן: (ירמיהו כט, א-ה)

נושא 6: מקומות בארץ

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	עירו של שאול המלך.	גבעה <i>(ייתקבל גם : גבעת שאול)</i>	וַיֵּלֶךְ שִׁמְוֹאֵל הַרְמְתָה וְשָׂאוּל עִלָּה אֶל בֵּיתוֹ גִבְעַת שָׂאוּל: (שמואל א טו, לד)
2	לעיר הזאת העבירו הפלישתים את ארון האלוהים, לאחר המלחמה באבן העזר.	אשדוד	וּפְלִשְׁתִּים לָקְחוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיָּבֵאוּ מֵאֲבֶן הָעֶזְרָא שְׂדוּדָה: (שמואל א ה, א)
3	מי תקע "בשופר בְּהַר אֶפְרַיִם"?	אהוד	וְאַהוּד נִמְלֵט עַד הַתְּמַהֲמָהּ וְהוּא עֶבֶר אֶת הַפְּסִילִים וַיִּמְלֵט הַשְּׁעִירָתָה: וַיְהִי בְּבֹאוֹ וַיִּתְקַע בְּשׁוֹפָר בְּהַר אֶפְרַיִם וַיִּרְדּוּ עִמּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַהָר וְהוּא לִפְנֵיהֶם: (שופטים ג, כו-כז)
4	"וַיֵּרְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הָעֵמֶק בְּעֵבֶר הָעֵמֶק וְאֲשֶׁר בְּעֵבֶר הָעֵמֶק וְאֲשֶׁר בְּעֵבֶר הָעֵמֶק - מה הם ראו?"	את מפלת ישראל, את מות שאול ובניו <i>(כל תשובה ברוח זו תתקבל כנכונה)</i>	וַיֵּרְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הָעֵמֶק וְאֲשֶׁר בְּעֵבֶר הָעֵמֶק וְאֲשֶׁר בְּעֵבֶר הָעֵמֶק וְכִי מָתוּ שָׂאוּל וּבָנָיו וַיַּעֲזְבוּ אֶת הָעָרִים וַיָּבֹאוּ פְּלִשְׁתִּים וַיָּשֻׁבוּ בְּהֵן: (שמואל א לא, ז)

נושא 7: צמחי הארץ

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	נביא שישב "תחת רתם אָחַד".	אליהו	הוא הִלֵךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רִתִּים אָחַד וַיִּשְׁאַל אֶת נַפְשׁוֹ לְמוֹת וַיֹּאמֶר רַב עֲתָה ה' קַח נַפְשִׁי כִּי לֹא טוֹב אֲנִי מֵאֲבֹתַי: (מלכים א יט, ד)
2	ישב "תחת האָשֶׁל בְּרִמָּה".	שאול	וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל כִּי נֹדַע דָּוִד וְאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֵתוֹ וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב בְּגִבְעָה תַּחַת הָאֲשֶׁל בְּרִמָּה וַחֲנִיתוֹ בְּיָדוֹ וְכָל עֲבָדָיו נֹצְבִים עָלָיו: (שמואל א כב, ו)
3	תחת העץ הזה ישב איש האלוהים אשר בא מיהודה.	אלה	וַיֵּלֶךְ אַחֲרַי אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיִּמְצָאֵהוּ יוֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲאֵתָה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּאתָ מִיְהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי: (מלכים א יג, יד)
4	מה הביא האיש "מבעל שלשה"?	לחם ביכורים, לחם שעורים וכרמל בצקלוננו <i>(גם תשובה חלקית תיחשב כתשובה מלאה)</i>	וְאִישׁ בָּא מִבְּעַל שְׁלֹשָׁה וַיָּבֹא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִים עֲשָׂרִים לֶחֶם שְׁעוּרִים וְכַרְמֶל בְּצִקְלוֹנָנוּ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעַם וַיֹּאכְלוּ: (מלכים ב ד, מב)

נושא 8: גמילות חסדים בארץ

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	התבקש על ידי דוד המלך: "למה תלך גם אתה אתנו [...] שוב והשב את אחיך עמך חסד ואמת".	אתי הגתי	ויאמר המלך אל אתי הגתי למה תלך גם אתה אתנו שוב ושוב עם המלך כי נכרי אתה וגם גלה אתה למקומך: תמול בואך והיום אנוער [אניערך] עמנו ללקת ואני הולך על אשר אני הולך שוב והשב את אחיך עמך חסד ואמת: (שמואל ב טו, יט-כ)
2	מלך זר שנאמר לו שמלכי בית ישראל "מלכי חסד הם".	בן הדד (מלך ארם)	וינסו הנותרים אפקה אל העיר ותפל החומה על עשרים ושבעה אלף איש הנותרים ובן הדד נס ויבא אל העיר חדר בחדר: ויאמרו אליו עבדיו הנה נא שמענו כי מלכי בית ישראל כי מלכי חסד הם נשימה נא שקים במתנינו וחקבלים בראשנו ונצא אל מלך ישראל אולי יחיה את נפשך: (מלכים א כ, ל-לא)
3	למי נאמר: "ברכים אתם לה' אשר עשיתם החסד הזה עם אדניכם?"	לאנשי יביש גלעד	ויבאו אנשי יהודה וימשחו שם את דוד למלך על בית יהודה ויגדו לדוד לאמר אנשי יביש גלעד אשר קברו את שאול: וישלח דוד מלאכים אל אנשי יביש גלעד ויאמר אליהם ברכים אתם לה' אשר עשיתם החסד הזה עם אדניכם עם שאול ותקברו אתו: (שמואל ב ב, ד-ה)
4	פנה בבקשת עזרה למלך זר ואמר "עבדך ובנך אני".	אחז	וישלח אחז מלאכים אל תגלת פלסר מלך אשור לאמר עבדך ובנך אני עלה והושעני מכף מלך ארם ומכף מלך ישראל הקומים עלי: (מלכים ב טז, ז)

נושא 9: מסעות ונדודים בארץ

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	בחיפושם אחר מזון חילקו "את הארץ לעבר בָּהּ" - מיהם האנשים?	אחאב ועבדיהו (גם שם אחד יתקבל כתשובה מלאה)	וַיֹּאמֶר אַחְזָב אֶל עֲבָדָיו לֵךְ בְּאֶרֶץ אֵל כָּל מַעֲיָנֵי הַמַּיִם וְאֵל כָּל הַנְּחָלִים אוֹלֵי נִמְצָא חֲצִיר וְנַחְיָה סוּס וּפָרָד וְלֹא נִכְרִית מִהַבְּהֵמָה: וַיִּחְלְקוּ לָהֶם אֶת הָאֶרֶץ לְעֵבֶר בָּהּ אַחְזָב הַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ וְעֲבָדָיו הַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ: (מלכים א יח, ה-ו)
2	שיחרר אדם מאזיקים ואמר: "[...] כָּל הָאֶרֶץ לְפָנַי אֵל טוֹב וְאֵל הַיֵּשֶׁר בְּעֵינַי לְלַכֵּת שְׁמָה לָךְ".	נבוזראדן (יתקבל גם: רב טבחים)	הַדְּבָר אֲשֶׁר הָיָה אֵל יִרְמְיָהוּ מֵאֵת ה' אַחֵר שָׁלַח אֹתוֹ נְבוּזַרְאֲדָן רַב טַבְחִים מִן הַרְמָה בְּקִרְתּוֹ אֹתוֹ וְהוּא אֲסוּר בְּאֲזָקִים בְּתוֹךְ כָּל גְּלוֹת יְרוּשָׁלַם וַיהוָה הַמַּגְלִים בְּבָלָה: וַיִּקַּח רַב טַבְחִים לִירְמְיָהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו [...]: וְעַתָּה הִנֵּה פִתְחֵתֶיךָ הַיּוֹם מִן הָאֲזָקִים אֲשֶׁר עַל יָדְךָ אִם טוֹב בְּעֵינַי לְבֹאֹת אֵתִי בְּכָל בָּא וְאֲשִׁים אֶת עֵינַי עָלֶיךָ וְאִם רַע בְּעֵינַי לְבֹאֹת אֵתִי בְּכָל חֹדֶל רְאֵה כָּל הָאֶרֶץ לְפָנַי אֵל טוֹב וְאֵל הַיֵּשֶׁר בְּעֵינַי לְלַכֵּת שְׁמָה לָךְ: (ירמיהו מ, א-ד)
3	עליהם נאמר "וַיֵּשְׁטוּ בְּכָל הָאֶרֶץ וַיָּבֹאוּ [...] יְרוּשָׁלַם"	יואב ושרי החיל (יתקבלו גם התשובות: יואב ואנשיו, יואב ועבדי דוד)	וַיִּחְזַק דָּבָר הַמֶּלֶךְ אֵל יוֹאָב וְעַל שָׂרֵי הַחֵיל וַיֵּצֵא יוֹאָב וְשָׂרֵי הַחֵיל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד אֶת הָעָם אֶת יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן וַיַּחֲנוּ בְּעָרוֹעַר יְמִין הָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל הַגָּד וְאֵל יַעֲזָר: וַיָּבֹאוּ הַגְּלָעָדָה וְאֵל אֶרֶץ תַּחְתִּים חֲדָשִׁי וַיָּבֹאוּ דָנָה יַעַן וְסָבִיב אֵל צִדּוֹן: וַיָּבֹאוּ מִבְּצֵר צֹר וְכָל עָרֵי הַחֹי וְהַפְּנֵעֵי וַיָּצֵאוּ אֵל נֶגֶב יְהוּדָה בָּאֵר שֶׁבַע: וַיֵּשְׁטוּ בְּכָל הָאֶרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה תְּשֻׁעָה חֲדָשִׁים וְעֶשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלַם: (שמואל ב כד, ד-ח)
4	על האנשים האלה נאמר "וַיִּתְּהַלְכוּ בְּאֲשֶׁר יִתְּהַלְכוּ".	דוד ואנשיו	וַיִּקָּם דָּוִד וְאֲנָשָׁיו כִּשְׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ וַיָּצֵאוּ מִקְּעֵלָה וַיִּתְּהַלְכוּ בְּאֲשֶׁר יִתְּהַלְכוּ וּלְשֹׂאוֹל הָגַד כִּי נִמְלֹט דָּוִד מִקְּעֵלָה וַיִּחְדַּל לְצֵאת: (שמואל א כג, יג)

נושא 10: עבודה חקלאית

מספר השאלה	השאלה	התשובה	הפסוק
1	נצטווה: "ועבדת לך את האדמה אתה ובניך ועבדיך [...] והיה לך אדניך לחם".	ציבא	ויקרא המלך אל ציבא נער שאול ויאמר אליו כל אשר היה לשאול ולכל ביתו נתתי לך אדניך: ועבדת לו את האדמה אתה ובניך ועבדיך והבאת והיה לך אדניך לחם ואכלו ומפיבשת בן אדניך יאכל תמיד לחם על שלחני ולציבא חמשה עשר בנים ועשרים עבדים: (שמואל ב ט, ט-י)
2	איש זה תואר כ"איש האדמה".	נח (לא יתקבל: קין)	ויחל נח איש האדמה ויטע כרם: (בראשית ט, כ)
3	מי החליט לא להרוג אנשים משום שהיו להם "מטמנים בשדה"?	ישמעאל בן נתניה	ועשרה אנשים נמצאו בם ויאמרו אל ישמעאל אל תמתנו כי יש לנו מטמנים בשדה חטים ושערים ושמן ודבש ויחדל ולא המיתם בתוך אחיהם: (ירמיהו מא, ח)
4	מי דיבר על: "ארץ לחם וכרמים ארץ זית יצהר ודבש"?	רבשקה	ויעמד רבשקה ויקרא בקול-גדול יהודית וידבר ויאמר שמעו דבר-המלך הגדול מלך אשור [...]: אל תשמעו אל חזקיהו כי כה אמר מלך אשור עשו אתי ברכה וצאו אלי ואכלו איש גפנו ואיש תאנתו ושתו איש מי בורו: עד באי ולקחתי אתכם אל ארץ פארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ זית יצהר ודבש וחי ואל תמתו ואל תשמעו אל חזקיהו כי יסית אתכם לאמר ה' יצילנו: (מלכים ב יח, כח, לא-לב)

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השלב השלישי

שלב השאלה הזוהה

1 מתוך 3

בחלק זה יישאלו המתמודדים שש שאלות זהות.

כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-3 נקודות.

תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-18 נקודות.

1. בתמונה שלפניכם נשקפת ירושלים העתיקה ולצידה ירושלים החדשה.

השאלה:

מי כינה את ירושלים "עיר הקדש"?

1. שלמה

2. ישעיהו

3. ירמיהו

התשובה: 2. ישעיהו

עורי עורי לבשי עזר ציין לבשי בגדי תפארתך ירושלים עיר הקדש כי לא יוסיף יבא בך עוד ערל וטמא:
(ישעיהו נב, א)

2. קהלת החכם אמר: "וְרֵאִיתִי אֶנֶי שָׁיֵשׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה מִן הַסְּכָלוֹת כִּי־תֵרוֹן הָאֹר מִן הַחֹשֶׁךְ."

השאלה:

מי ננזף "עתה הספלת עשו"?

1. יעקב
2. שאול
3. דוד

התשובה: 1. יעקב

וַיֹּאמֶר לְבֶן לַיַּעֲקֹב מֶה עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת לִבִּי וַתִּנְהַג אֶת בְּנֹתַי כְּשִׁבּוֹת חֲרָב: לְמַה נִּחַבְתָּ לְבָרִים וַתִּגְנֹב אֹתִי וְלֹא הִגַּדְתָּ לִּי וְאַשְׁלַחְךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂרִים בְּתַף וּבְכֹפֹר: וְלֹא נִטְשָׁתִּי לְנִשְׁק לְבָנִי וּלְבִנְתֵי עֵתָה הַסְּפֹלֶת עָשׂוּ: (בראשית לא, כו-כח)

3. בתמונה שלפניכם רועה צאן ועדר כבשיו.

השאלה:

מי אמר שה' ישמור על עם ישראל כמו רועה - "ושמרו כרעה עדרו"?

1. נתן
2. ישעיהו
3. ירמיהו

התשובה: 3. ירמיהו

שמעו דבר ה' גוים והגידו באיים ממרחק ואמרו מזרה ישראל יקבצנו ושמרו כרעה עדרו:
(ירמיהו לא, ט)

4. "[...] והוא עלה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר ויתקלו בו [...] ותצאנה שתיים דבאים מן היער ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים."

השאלה:

להיכן הלך אלישע מיד לאחר האירוע הזה?

1. לבית אל
2. לשומרון
3. להר הכרמל

התשובה: 3. להר הכרמל

ויפן אחריו ויראם ויקללם בשם ה' ותצאנה שתיים דבאים מן היער ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים: וילך משם אל הר הכרמל ומשם שב שמרון: (מלכים ב, כד-כה)

5. התנ"ך מתאר מלחמות רבות שאירעו בין עם ישראל לבין שכניו.

השאלה:

- באיזה אירוע נהרגו יותר חיילי אויב?
1. במלחמה השנייה מול העי
2. בניצחון דוד על ארם דמשק
3. בנפילת חומת העיר אפק

התשובה: 3. בנפילת חומת העיר אפק

במלחמה השנייה על העי: וַיְהִי כָּל הַנְּפִלִים בַּיּוֹם הַהוּא מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה שְׁנַיִם עָשָׂר אֶלֶף כָּל אֲנָשֵׁי הָעִי: (יהושע ח, כה)

בניצחון דוד על ארם: וַתְּבֹא אֲרָם דְּמֶשֶׂק לַעֲזֹר לַהֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ צוּבָה וַיָּבֶן דָּוִד בְּאֲרָם עָשָׂר וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ: (שמואל ב ח, ה)

בנפילת חומת העיר אפק: וַיִּגְסּוּ הַנּוֹתְרִים אֶפְקָה אֶל הָעִיר וַתִּפֹּל הַחוּמָה עַל עָשָׂרִים וְשִׁבְעָה אֶלֶף אִישׁ הַנּוֹתְרִים וְכֵן הִדָּד נָס וַיָּבֹא אֶל הָעִיר חָדָר בְּחָדָר: (מלכים א כ, ל)

6. פתגם ישן אומר: "העט חזקה מן החרב".

השאלה:

מי אמר שה' שם את פיו "כְּחָרֵב חֲדָה"?

1. דוד
2. ישעיהו
3. ירמיהו

התשובה: 2. ישעיהו

וַיִּשֶׂם פִּי כְּחָרֵב חֲדָה בְּצֶל יְדוֹ הַחֲבִיאֲנִי וַיְשִׁימֵנִי לַחֵץ בְּרוּר בְּאַשְׁפְּתוֹ הַסְּתִירָנִי: (ישעיהו מט, ב)